

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ

του Τομέα Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας

Παρασκευή 17 Μαΐου 2024, ώρα 18:00

Τάκης Καγιαλής

Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών,
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Ο Καβάφης και ο αρχαιοδιφισμός

Η κριτική συζήτηση γύρω από τη σχέση του Καβάφη με την Ιστορία συχνά διεξάγεται με ιμπρεσιονιστικούς όρους, παραβλέποντας τόσο τα ειδικά χαρακτηριστικά της στοχαστικής συγκρότησης του ποιητή όσο και τις συναφείς αντιλήψεις της εποχής και του άμεσου περιβάλλοντός του. Σε αυτή την παρουσίαση θα δοκιμάσω να συσχετίσω τον τρόπο με τον οποίο ο Καβάφης διαβάζει, και αξιοποιεί δημιουργικά στο έργο του, στοιχεία από το ιστορικό και αρχαιολογικό παρελθόν με τις αρχαιοδιφικές (antiquarian) αντιλήψεις που δέσποζαν στην εποχή του. Όπως θα υποστηρίξω, η πνευματική διαμόρφωση του ποιητή συνέπεσε με τη στιγμή κατά την οποία οι παραδοσιακές αρχαιοδιφικές χρήσεις των κειμένων και των υλικών μνημείων του παρελθόντος υποκαταστάθηκαν και εν μέρει ενσωματώθηκαν στις θεσμικές πρακτικές των νεοσύστατων επιστημονικών κλάδων: της Ιστορίας, της Αρχαιολογίας, της Νομισματικής κ.ά. Όπως παρατηρεί η Susan A. Crane, αυτή η εξέλιξη έφερε το πέρασμα «από τα προσωπικά, ιδιόρρυθμα και αριστοκρατικά δίκτυα στα εθνικιστικά, συλλογικά και αντιπροσωπευτικά σώματα [...], από τις ιστορίες στις Ιστορίες, από τα σπαράγματα στις ολόκληρες, από τις ιδιωτικές συλλογές στα μουσεία». Ανατρέχοντας σε τεκμήρια από το αρχείο και τη βιβλιοθήκη του ποιητή, θα επιχειρήσω καταρχάς να αναδείξω τα αρχαιοδιφικά χαρακτηριστικά της νεανικής του πνευματικής συγκρότησης. Στη συνέχεια, θα περιγράψω τον τρόπο με τον οποίο ο Καβάφης επιλέγει, οικειοποιείται και αναπροσαρμόζει σχήματα και αντιλήψεις της αρχαιοδιφικής προσέγγισης του παρελθόντος στο ποιητικό του έργο, διαμορφώνοντας μια ποιητική μέθοδο που του επιτρέπει, μεταξύ άλλων, να εγγράψει σύγχρονα ομοερωτικά νοήματα σε κείμενα και σε μνημεία του υλικού πολιτισμού της αρχαιότητας.

Join Zoom Meeting: <https://uoc-gr.zoom.us/j/84297779102>